

Ośrodek Dokumentacji Etnograficznej „Korożja i Kolor”
Sprawozdanie merytoryczne za 2011 r.

W 2011 r. w Ośrodku Dokumentacji Etnograficznej zatrudnionych było 6 pracowników na stanowiskach:

Jolanta Boguszewska-Kolatorska – Dyrektor
Marzena Walczyk – Główny księgowy – 1/2 etatu
Tomasz Hajduczek – Starszy specjalista
Paulina Kwiek – Młodszy referent
Leon Palesa – Specjalista – 1/5 etatu
Leszek Tłaga – Robotnik Gospodarczy

1. Wystawy artystyczne

Styczeń: Wystawa poplenerowa „Pejzaże 2010”

Od trzech lat Wojciech Urmanowski - właściciel Skansenu w Kuligowie i Prezes Fundacji Dziedzictwo Nadbużańskie organizuje plenery artystyczne w Kuligowie. W sierpniu 2010 r. w plenerze udział wzięło 14-stu artystów - malarzy, rzeźbiarzy i kowali z Warszawy i terenu powiatu wołomińskiego. Efekty ich pracy można będzie podziwiać w Galerii Przy Fabryczce.

Luty: „Szumanofobia”

Anna Szumańska jest wołominianką, absolwentką Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Dyplom uzyskała w 2010 roku w pracowni wkleśłodruku prof. B. Pręgoskiej oraz pracowni projektowania graficznego prof. S. Janiaka. Na wystawie w Galerii Przy Fabryczce zaprezentowano 4 cykle autorki: „Knajpy”, „Portrety”, „Współczesne typy polskie” oraz ‘Królowie życia’.
Koncert zespołu „Pędzące żółwie”

Kwiecień: „STFZ-eko”- wystawa biżuterii

Tym razem kilkudziesięciu twórców zabrało głos w dyskusji na temat stanu i kondycji świata natury. Zaprezentowano 51 prac wykonanych przez ponad trzydziestu autorów, którzy w formach biżuteryjnych pokazali piękno i doskonałą kompozycję przyrody, ale też ingerencyjną i niszczyielską działalność człowieka. W pracach pojawiło się sporo elementów zaczerpniętych wprost z natury.

Kwiecień: „Wielkanocny Kiermasz Przy Fabryczce”

Od soboty 9 kwietnia w Galerii Przy Fabryczce w Wołominie ruszy Wielkanocny Kiermasz. Będzie można obejrzeć i kupić wiele świątecznych, i nie tylko, prac lokalnych artystów ? amatorów. Swoje prace do sprzedaży wystawiło ponad 60 lokalnych twórców. Kiermasz trwał dwa dni.

Kwiecień: Wystawa prac podopiecznych Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie.

Wystawa zorganizowana z okazji 10-lecia wołomińskiego PŚDS. Na wystawie zaprezentowano obrazy, witraże, zdobione metodą decoupage’u przedmioty, mozaiki i wiele innych prac wykonanych w różnych technikach.

Maj: „Wystawa prac Marty Podoskiej-Koch i Władysława Kocha”

Galeria Przy Fabryczce po raz pierwszy prezentowane będą prace artystów niestety już nie żyjących: Marty Podoskiej-Koch (1905-2003) i Władysława Kocha (1904-1944). Marta Podoska-Koch i Władysław Koch byli wychowankami profesora Tadeusza Pruszkowskiego w przedwojennej warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Oboje starali się także, z daleka od zgiełku dwudziestowiecznych awangard, budować w malarstwie własny, niepowtarzalny świat. Po śmierci męża w Powstaniu Warszawskim, Marta Koch osiadła w podwarszawskiej Zielonce, zajmując się malarstwem, grafiką użytkową, mozaiką i ceramiką. Warto przypomnieć sylwetki tych ludzi. Sylwetki artystów przybliży historyk sztuki, dr Bartłomiej Gutowski.

Czerwiec: „Kto rano wstaje, temu Pan Bóg daje” – wystawa makatek

Na wystawie zaprezentowano ponad 50 makatek, z których większość to tkaniny haftowane. Wszystkie eksponaty pochodziły z kolekcji mieszkańców naszego regionu i ze zbiorów Ośrodka Dokumentacji Etnograficznej w Wołominie. Szczególnie cennymi i godnymi uwagi eksponatami były makatki przedwojenne oraz unikatowe szablony makatek do kopiowania na płótnie, odrysowane na kalce, z 50-tych lat XX w. Przy okazji wystawy został wydany bogato ilustrowany folder zawierający fotografie prezentowanych na wystawie makatek.

Wrzesień: *Jadowskie Klimaty*

Tradycja jadowskich plenerów malarskich sięga lat 70-tych XX w. Na wystawie zaprezentowano prace 20 artystów z kraju i zagranicy przedstawiające piękno i uroki jadowskich krajobrazów i pejzaży. Otwarcie wystawy towarzyszył występ grupy kabaretowej *Eko-kabaret* z Urli.

Październik: „Miłosz. Przenikania” – wystawa zbiorowa

Z okazji Roku Miłosza i 100. Rocznicy narodzin poety w Galerii Przy Fabryczce miała miejsce wystawa „Miłosz. Przenikania”. Wystawa została zorganizowana wspólnie z Mazowieckim Centrum Kultury i Sztuki. Wśród ok. 50-ciu prac prezentowanych na wystawie znalazły się dzieła artystów uznanych na całym świecie, a także prace twórców związanych z naszym regionem. Podczas wernisażu wystąpił Stanisław Klawe, który zaprezentował własne kompozycje do tekstów Czesława Miłosza.

Przy okazji wystawy został wydany plakat artystyczny projektu Jana Bokiewicza.

Grudzień: *VII Świąteczna Gielda Talentów*

Jak co roku, na początku grudnia mieszkańcy Wołomina i okolic mieli okazję podziwiać prace wykonane przez amatorów z naszego regionu. Podczas Świątecznej Gieldy pokazano m.in. malarstwo olejne i akwarelowe, wycinankę, haft krzyżykowy i richelieu, rzeźbę, ceramikę, biżuterię wykonaną w przeróżnych technikach, kolorowe torby, szale i rękawiczki z gotowanego filcu, przedmioty plecione z papierowej wikliny, origami i wiele innych ciekawych prac. Nie zabrakło również ręcznie robionych świątecznych stroików i ozdób choinkowych.

W dniu inauguracyjnym VII edycję Gieldy Talentów specjalnie dla uczestników i przybyłych gości zagrała dobrze znana wołomińskiej publiczności Warszawska Kapela z Targówka.

2. Spotkania autorskie i inne wydarzenia:

Maj: „Majowa potańcówka”

15 maja w Galerii Przy Fabryczce miała miejsce „Majowa potańcówka” w rytmie szlagierów dawnej Warszawy. Do tańca zagrała dobrze znana mieszkańcom Wołomina i Warszawy Kapela z Targówka – Chłopaki ze Starej Paki. Członkowie zespołu wystąpili w swoich

charakterystycznych strojach – czerwone koszule, jasne marynarki i kaszkiety w kratę oraz czarno-białe skórzane buty z „faszonym”.

Majowa potańcówka była dla uczestników nie tylko okazją do tańca przy niezapomnianych dźwiękach melodii z młodości, ale także do ciekawych rozmów i wspomnień.

Wrzesień: *Spotkanie z Alicją Mironiuk Nikolską*

Podczas spotkania Alicja Mironiuk Nikolska – autorką książki „Polska sztuka ludowa” wydanej przez Wydawnictwo MUZA w serii *Ocalić od zapomnienia* prelegentka przybliżyła zebranym genezę powstania i główne tematy swojej publikacji – sztukę przedstawiającą oraz sztukę zdobniczą. Prezentacji książki towarzyszył pokaz slajdów.

Wrzesień: *Spotkanie z Waławem Pankiem*

Prezentacja książki „Hymny Polskie” poświęconej 20 najważniejszym polskim pieśniom hymnicznym, której autorem jest Waław Panek – mieszkaniec Wołomina, doktor nauk humanistycznych w zakresie historii i muzykologii, twórca pieśnioznawstwa. Po wysłuchaniu kilku najważniejszych polskich hymnów Waław Panek przybliżył ich historię oraz poddał je muzycznej analizie. Podczas spotkania wystąpiło towarzystwo śpiewacze „Echo” z Wołomina.

3. Warsztaty dla dzieci i dorosłych

Marzec: *Warsztaty grafiki z Anną Szumańską*

Anna Szumańska absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Toruniu, mieszkanka Kobyłki rozpoczęła spotkanie od przybliżenia zebranym różnorodnych technik wklęsłodruku, wyjaśniła podstawowe różnice między metodą akwatinty i akwaforty. Po wprowadzeniu kilkunastoosobowa grupa mogła spróbować własnych sił w procesie powstawania grafiki. Gotową własnoręcznie wykonaną przez siebie grafikę każdy mógł zabrać do domu.

Kwiecień: *Warsztaty zdobienia jaj metodą batikową*

W kwietniu 2011 r. w Galerii Przy Fabryczce odbyły się warsztaty zdobienia jaj metodą batikową, prowadzone przez Magdalenę Rutkowską, która zajmuje się plastyką obrzędową i prowadzi podobne zajęcia m.in. w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie. Uczestnicy warsztatów za pomocą „pisaka” nanosili na skorupkę jaja rozgrzany wosk tworząc wzór. Następnie pokrytą woskiem pisanek barwili w specjalnych farbach i osuszyli. Na koniec pozbywali się wosku podgrzewając jajko i przecierając je chusteczką.

Sierpień: *Warsztaty wycinanki ludowej*

Zajęcia dla dzieci i dorosłych poprowadziła wycinankarka i malarka – Gabriela Czarnańska – mieszkanka Wołomina. Prowadząca rozpoczęła warsztaty od przybliżenia uczestnikom historii tej archaicznej techniki i zaprezentowała najmłodszym, w jaki sposób wykonywać proste, jednobarwne wycinanki w kształcie kwiatów czy kogucików. Dla dorosłych przygotowano nieco trudniejsze wzory, m.in. kodry i rozety.

Sierpień: *Warsztat wikliny papierowej*

Sześciodniowy warsztat wytwarzania przedmiotów z wikliny ekologicznej dla niepełnosprawnych mieszkańców powiatu wołomińskiego. Warsztaty poprowadziła Marzena Knap ze Strachówki.

Sierpień: *Warsztat techniki pergaminowej – pergamano*

Zajęcia prowadziła Sylwia Łaskowska z Wołomina. Technika pergaminowa oferuje ogromne możliwości zastosowania w tworzeniu kartek, zaproszeń, obrazków, a nawet przedmiotów przestrzennych, takich jak lampiony, pudełeczka,

buciki itp. Polega na obróbce kalki, która dzięki swym właściwościom umożliwia uzyskanie za pomocą zastosowania specjalnych technik, takich jak perforowanie, cieniowanie, wytłaczanie, wycinanie, malowanie. Uczestnicy warsztatów za pomocą odpowiednich narzędzi mogli stworzyć własnoręcznie perforowane, bądź wytłaczane kartki okolicznościowe, obrazki oraz wachlarze.

4. Działania promujące powiat

Maj: XI Powiatowy Rajd Motocykli

Już po raz dwunasty spotkali się miłośnicy jednośladów powiatu wołomińskiego. Tradycyjnie motocykliści spotkali się na placu przed Starostwem Powiatowym w Wołominie, a następnie wyruszyli w rajd turystyczny po gminach powiatu; Wołomin, Ostrówek, Klembów, Kraszew, Radzymin. Zakończenie Rajdu odbyło się w Skansenie w Kuligowie.

Wrzesień: VII Wołomiński Zlot Pojazdów Zabytkowych

Podobnie jak w zeszłym roku Zlot trwał dwa dni. 3 września miłośnicy zabytkowej motoryzacji spotkali się przed budynkiem Starostwa, a następnie wyruszyli do Radzymina, gdzie na terenie OKiS odbył się konkurs elegancji. Stamtąd korowód pojechał do Skansenu w Kuligowie, a później do Niegowa. W Ośrodku Wczasowo-Kolonijnym „Koszelanka” koło Łochowa dla uczestników został zorganizowany koncert zespołu Chłopcy Do Wzięcia. W niedzielę udali się do Domu Dziecka w Równem, gdzie odbyło się ognisko. Stamtąd uczestnicy pojechali do Galerii przy Fabryczce w Wołominie, gdzie można było obejrzeć ciekawą wystawę makatek. Tradycyjnie zlot zakończył się w pubie Taaka Ryba w Wołominie, w którym przyznano nagrody w różnych kategoriach.

Wrzesień: Festiwal Kultur KULMIXTURA w Wilanowie

Na jarmarku swoją ofertę będą prezentowali twórcy ludowi, producenci tradycyjnej żywności, rzemieślnicy, a także instytucje kultury. Organizatorzy imprezy zaplanowali również wiele imprez towarzyszących: koncert Maryli Rodowicz, występ Reprezentacyjnej Orkiestry Marynarki Wojennej, warsztaty dla rodzin oraz animacje historyczne pt.: „Pod Wiedniem”. ODE ze Starostwem Powiatowym w Wołominie przygotowali stoisko z etnograficzną ekspozycją, swoją pracę prezentowali także lokalni twórcy – rękodzielnicy: Sylwia Łaskowska – koronczarka, Krystyna Moszczak – twórczyni kwiatów z bibuły i Andrzej Matusiak – rzeźbiarz. Prezentowały się również KGW z Równego i Dąbrówki, dzieci ze Stowarzyszenia Rzeczpospolita Norwidowska, Ułani Krechowieccy z Kobyłki oraz Gospodarstwo Agroturystyczne z Rozalina.

5. Współpraca z Fundacją Dziedzictwo Nadbużańskie

Lipiec: Smaki Nadbużańskie

Podczas imprezy w Skansenie w Kuligowie odbył się festiwal lokalnych produktów oraz kiermasz rękodzieła, a także koncert Kapeli z Targówka. Inauguracja pleneru artystycznego.

Sierpień: Wieczór poezji nadbużańskiej w Kuligowie

Spotkanie z Daria Galant, pisarką i reżyserką. Podczas poetyckiego wieczoru odbyła się projekcja filmu „Nadbużański Teatr Konny”, a także recytacja wierszy autorstwa Darii Galant.

Sierpień: Zamknięcie IV pleneru malarsko-rzeźbiarsko-kowalskiego

6. Udział w Komisjach konkursowych i grantowych

Marzec:

- udział w komisji grantowej
- komisja konkursowa „Powódź pożar dniem i nocą – straż przychodzi ci z pomocą” (wydział zarządzania kryzysowego)

Lipiec:

- komisja konkursowa w konkursie ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie: Pozaszkolne działania edukacyjne

7. Pozyskiwanie zbiorów

- Obraz olejny „Kuligów. Rozlewisko Bugu” – Marek Mamica
- Obraz „Widok kościoła w Popowie z brzegu Bugu” – Antoni Omiotek
- Obraz „Chałupa w Skansenie w Kuligowie” – Lidia Wnuk
- Obraz olejny „Bug” – Małgorzata Kapłan
- Wiertarka kowalska
- Imadło kowalskie
- Noże do krojenia darni – narzędzie etnograficzne
- Kadzielnica pszczelarska
- Przedwojenny magnetofon niemiecki, z drutem jako formą nośnika dźwięku
- Waga żeliwna
- Waga żeliwna -150 zł
- Maselnica korbkowa
- Obraz olejny „Popołudnie” – Maria Niedźwiedź-Suchońska
- Młynek do zboża, drewniany, lata 50-te
- Sprężynówka żelazna, lata 50-te XX w.
- Drapak żelazny, lata 50-te XX w.
- Dzban gliniany
- Waga żeliwna
- Tłuczek do kapusty mały
- Tłuczek do kapusty duży l. 50-te XX w.
- Obraz „Św. Rodzina”
- Siekaczka do kartofli
- Grabie drewniane
- Metalowe grabie bez trzonka
- Wózek młyński
- Drewniana pralka
- Waga żelazna
- Landszaft „Jelenie”

8. Współpraca z mediami

W prasie lokalnej (Życie Powiatu na Mazowszu, Fakty.wwl, Wieści Podwarszawskie, Kurier W, Dobry Znak, Rozmaitości Lokalne, Tu i Teraz), a także w pismach dotyczących dziedzictwa kulturowego (Spotkania z Zabytkami) ukazały się artykuły i wywiady i relacje z wydarzeń organizowanych przez Ośrodek Dokumentacji Etnograficznej.

Wielokrotnie rozgłoszenie radiowe oraz stacje telewizyjne emitowały zapowiedzi oraz audycje dotyczące wystaw i innych imprez, które odbywały się w Galerii Przy Fabryczce, m.in. Radio dla Ciebie, Polskie Radio Program 2, TVP INFO – Kurier Mazowiecki

9. Lekcje muzealne

Marzec: „Szumanofobia”

- grupa 40 osób

Kwiecień: „STFZ.eko”

- grupa z przedszkola nr 2 Wołomin. 20 osób, A. Flis.

Czerwiec: Twórczość Maty Podoskiej-Koch i Władysława Kocha

- grupa dzieci z Ostrówka – 10 osób

Czerwiec: „Kto rano wstaje temu Pan Bóg daje” – wystawa makatek

– klasa I, SP nr V, Wołomin, 15 osób

– grupa ŚDS – 15 osób

Wrzesień: „Kto rano wstaje temu Pan Bóg daje” – wystawa makatek

– grupa z przedszkola nr 2 w Wołominie im. Pyzy Wędrowniczki – 20 osób

– grupa z przedszkola „Baśniowa Kraina” - 15 osób

– grupa z przedszkola „Baśniowa Kraina” – 11 osób

– grupa przedszkolna Baśniowa Kraina – 7 osób

- grupa z przedszkola nr 2 w Wołominie im. Pyzy Wędrowniczki – 22 osoby

– grupa z przedszkola „Baśniowa Kraina” – 10 osób

10. Inne prace

Styczeń – sierpień – prace nad kolejnym tomem rocznika Studia i Materiały do Dziejów Powiatu Wołomińskiego

Marzec – październik:

inventaryzacja – uporządkowanie, klasyfikacja i eksponatów Ośrodka Dokumentacji Etnograficznej

Czerwiec – opracowanie katalogu do wystawy makatek

Lipiec – spotkanie konsultacyjne z Jerzym Rudzkim, scenografem – w związku z remontem Fabryczki

Lipiec – spotkanie konsultacyjne z Tomaszem Bielińskim, akustykiem - w związku z remontem Fabryczki

Wrzesień – wydanie plakatu artystycznego do wystawy: „Miłosz. Przenikania”

- prace przystosowawcze i remontowe pomieszczeń

- renowacja eksponatów

- działania gospodarczo – porządkowe

11. Frekwencja

Goście Galerii: 2000 osób

Uczestnicy Zlotu Motocyklowego: 100 osób

Uczestnicy VI Wołomińskiego Zlotu Pojazdów Zabytkowych: 100 osób

Uczestnicy warsztatów

p.o. Dyrektora Ośrodka
Dokumentacji Etnograficznej

Tomasz Hajduczek